

7. hluti – Skólakerfið

Efni/verkfæri: Nettengdar tölvur eða útprentaðar upplýsingar af heimasíðum framhaldsskólanna.

Verkefni: Framhaldsskólar á Íslandi, Áhugakönnun, Menntavegurinn, Bekkjarkerfi eða áfangakerfi.

Fylgiskjöl: Um bekkjar- og áfangakerfi.

Annað efni:

Margt er um að velja, vefefni (verkefnin Leitað – fundið og Áhugaverð störf)

Margt er um að velja – Fyrirætlanir mínar

Klárari en þú heldur

Tenglar: www.menntagatt.is, heimasíður framhaldsskólanna, www.menntamalaraduneytid.is (stofnanir), www.bendill.is (velja starfslýsingar – dæmi um störf og velja svo allar fyrir framan hvern bókstaf sem þar kemur upp), www.idan.is, www.idnadarraduneytid.is (lög og reglugerðir), <http://www.althingi.is/lagas/137/2008092.html> (ný framhaldsskólalög).

Meginmarkmið þessa hluta eru að nemendur

- fræðist um mismunandi námsleiðir og námsframboð í framhaldsskólum.
- kanni eigin áhuga og væntingar í tengslum við nám og störf.
- verði sjálfbjarga við upplýsingaleit um nám.
- átti sig á að tengsl eru á milli menntunar og starfa.

Kveikja/umræða

Skólanum er ætlað að búa nemendur undir líf og störf í lýðræðisþjóðfélagi. Stundum eiga nemendur þó erfitt með að koma auga á tilgang og nytsemi námsins. Til að sýna nemendum fram á að námið muni nýtast þeim síðar meir má spyrja þá spurninga eins og:

- Í hvaða störfum skiptir máli að hafa góða þekkingu á erlendum tungumálum?
- Í hvaða störfum skiptir máli að tala gott og skýrt mál?
- Í hvaða störfum skiptir máli að vera handlaginn?
- Í hvaða störfum skiptir máli að vera skapandi?
- Í hvaða störfum skiptir máli að hafa þekkingu á stærðfræði? (o.s.frv.)

Skólakerfið – umræða

Meginstefnan í íslensku skólakerfi er að allir hafi jafnan rétt til að afla sér menntunar. Til að tryggja þennan rétt er skólaskylda frá 6 til 16 ára aldurs.

Því til viðbótar eiga allir nemendur rétt á framhaldsskólavist frá því þeir ljúka grunnskólanámi, eða hafa náð 16 ára aldri, og til 18 ára aldurs.

- Hvers vegna haldið þið að skólaskylda sé á Íslandi til 16 ára aldurs?
- Hvaða kosti/galla sjáið þið við að hafa skólaskyldu?
- Hvaða munur haldið þið að sé á grunnskólanámi og framhaldsskólanámi?
- Hvers konar framhaldsskólanám er í boði?
- Hver er tilgangurinn með framhaldsnámi eftir grunnskóla, t.d. starfsnámi, verknámi, listnámi og bóknámi?
- Hver er tilgangurinn með háskólanámi?
- Hvaða þættir geta haft áhrif á það hvort ungmenni geti stundað framhaldsnám? (Hér má benda á að efnahagur og búseta geta t.d. skipt máli.)
- Hvers vegna er mikilvægt að allir hafi jöfn tækifæri til náms?
- Hvað er til ráða ef nám sem maður hefur áhuga á er ekki kennt nálægt heimabyggð?

Á Menntagátt, www.menntagatt.is, og á vef Menntamálaráðuneytisins, www.menntamalaraduneytid.is, undir hnappnum *stofnanir*, er að finna upplýsingar um alla framhaldsskóla á Íslandi. Á Menntagátt er jafnframt yfirlit yfir þær brautir sem skólarnir bjóða upp á og ýmsar upplýsingar um framhaldsskóla almennt, t.d. námskrá. Það er mikilvægt að nemendur læri á umhverfi Menntagáttar þar sem þeir munu síðar innritast í framhaldsskóla í gegnum þá síðu. Mælt er með því að þeir hafi fengið tækifæri til að kynna sér síðuna áður en farið er í næsta verkefni eða geri það samhliða því.

Verkefni

Framhaldsskólar á Íslandi

Framhaldsskólar á Íslandi

Nafn þú: _____

Hvern konar skóla (eða háskóla), menntakóla, fjárfestakóla...? _____

Hvaða námsbrautir eru þær sem þú veitst best? _____

Hvaða skóla eru þú að hafa áhyggjur um? _____

Hvaða skóla eru þú að hafa áhyggjur um? _____

Hvaða skóla eru þú að hafa áhyggjur um? _____

Hvaða skóla eru þú að hafa áhyggjur um? _____

Hvaða skóla eru þú að hafa áhyggjur um? _____

Að grunnskóla loknum geta nemendur valið um ríflega 100 mismunandi námsbrautir sem allar veita tækifæri til frekara náms. Þegar nemendur sækja um framhaldsskóla er mikilvægt að þeir hafi kynnt sér námsframboð og hugleitt það í ljósi áhuga, hæfni og markmiða sem þeir hafa sett sér um framtíðina. Því fleiri möguleika sem þeir þekkja því ígrundaðri ætti umsókn þeirra um framhaldsskóla að verða.

Nemendur velja og kynna sér einn framhaldsskóla sem býður upp á hefðbundið bóknám til stúdentsprófs og annan sem býður upp á starfstengt nám. Annar skólinn á helst að vera í heimabyggð nemenda eða nágrenni (verði því við komið). Þegar nemendur hafa valið sér skóla safna þeir upplýsingum af heimasíðu skólanna um námsbrautir, inntökuskilyrði, náms tíma o.fl. og skrá hjá sér á verkefnablað. Kennari gæti verið búinn að prenta út

Draumastarfið er: Að reka eigin hárgreiðslustofu

og teikna eða skrifa á hann námsleiðina og helstu upplýsingar sem þeir safna á leiðinni. Ekki er víst að tengslin milli náms og þess starfs sem viðkomandi ætlar að kynna sér séu alltaf skýr. Ef svo er þarf nemandi að kynna sér hvaða þættir eru mikilvægir í viðkomandi starfi og hugsa sér svo námsleið sem hann telur að myndi undirbúa hann nægilega vel til að geta sinnt því.

Samantekt

Við lok þessa hluta ættu nemendur að

- þekkja helstu námsbrautir sem boðið er upp á í framhaldsskólum.
- þekkja mismunandi skólagerðir, s.s. menntaskóla, fjölbrautaskóla og verknámsskóla.
- gera sér grein fyrir því að tengsl eru á milli menntunar og starfa, þótt þau séu ekki alltaf augljós.
- vera nokkru nær um það hvar áhugi þeirra liggur með tilliti til náms og starfa.

Um bekkjar- og áfangakerfi

Áfangakerfi – helstu einkenni

- Skólaárið skiptist í tvær annir.
- Hvorri önn lýkur með jafn mikilvægum prófum.
- Náminu er skipt niður í áfanga sem merktir eru með bók- og tölustöfum t.d. ísl. 102 eða danska 303.
- Fyrir hvern áfanga fær nemandinn ákveðinn fjölda eininga ef hann nær skilgreindu lágmarki (síðasti tölustafurinn í nafni áfanga segir til um hve margar einingar hann gefur). Einingum er safnað saman þar til stúdentsprófi er náð.
- Á bóknámsbrautum eru nú 140 einingar sem skiptast í: kjarna (98 einingar), kjörsvið (30 einingar) og frjálst val (12 einingar).
- Hverri námsbraut fylgja skylduáfangar eða kjarni en síðan velja nemendur sér áfanga sem geta bæði verið bundnir námsbrautinni og/eða af öðrum námsbrautum.
- Námshraði er mismunandi og því hægt að ljúka prófi eftir mislangan námstíma.
- Hægt er að halda áfram í þeim greinum þar sem lágmarki er náð en taka aftur þá áfanga sem nemandinn stóðst ekki.
- Möguleiki er að ljúka námi á fleiri en einni braut.

Bekkjarkerfi

- Nemendum er skipt í bekki sem fylgjast að allan veturinn.
- Námsgreinar eru heils vetrar og ákveðnar fyrir fram.
- Fyrsta árið er nær eins hjá öllum nemendum en aðgreinist síðan eftir brautarvali nemenda.
- Nemendur verða að standast ákveðin viðmið í einkunn að vori til að fá að halda áfram næsta skólaár eða taka endurtökupróf.
- Lokapróf í hverri grein er stúdentspróf.
- Námstími er sá sami hjá öllum nemendum, þrjú til fjögur ár.